

ISSN 1392-8295

UK
Uniwersytet
Jana Kochanowskiego w Kielcach

mokslo darbai   transactions

RESPECTUS PHILOLOGICUS

2016 Nr. 29 (34)

RESPECTUS PHILOLOGICUS Nr. 29 (34)

MOKSLINIS TĘSTINIS LEIDINYS

Leidžia Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas ir Jano Kochanovskio universiteto Humanitarinis fakultetas Kielcuose du kartus per metus (balandžio 25 d. ir spalio 25 d.).

Leidinyje lietuvių, lenkų, anglų, rusų kalbomis skelbiami originalūs moksliniai straipsniai, atitinkantys svarbiausias fakultetų humanitarinių mokslinių tyrimų kryptis: lingvistinius tyrinėjimus, literatūros naratyvų ir kontekstų problematiką, reklamos diskurso paveikumą, vertimo teoriją ir praktiką.

CZASOPISMO NAUKOWE

Wydawcy: Uniwersytet Wileński – Wydział Humanistyczny w Kownie oraz Uniwersytet Jana Kochanowskiego – Wydział Humanistyczny w Kielcach. Ukazuje się dwa razy w roku: 25 kwietnia i 25 października.

W czasopiśmie, w językach litewskim, polskim, angielskim i rosyjskim, zamieszczone są oryginalne artykuły naukowe, których tematyka odzwierciedla najważniejsze kierunki badań prowadzonych na wydziałach humanistycznych współpracujących uczelni: badania językoznawcze i literaturoznawcze wraz z ich kontekstami, badania nad reklamą oraz nad teorią i praktyką przekładu.

ONGOING ACADEMIC PUBLICATION

Published twice a year (April 25, October 25) by Vilnius University Kaunas Faculty of Humanities and The Jan Kochanowski University Faculty of Humanities in Kielce.

The periodical publishes original scholarly articles written in English, Lithuanian, Polish and Russian that correspond to the main humanitarian research fields of the faculties: linguistic researches, issues of literary narratives and contexts, influence of advertising discourse, theory and practice of translation.

DUOMENŲ BAZĖS / BAZY DANYCH / ABSTRACTING AND INDEXING

Elektronische Zeitschriftenbibliothek (2002)	Frei zugängliche E-Journals Universitätsbibliothek Regensburg
Arianta (2002) Balcan Rusistics (2004) C.E.E.O.L. (2005)	Naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego Russian Language, Literature and Cultural Studies Central and Eastern European Online Library DFG Nationallizenzen
EBSCO (2006)	Humanities International Complete Humanities Source Current Abstracts Humanities International Index TOC Premier
MLA (2007)	Modern Language Association International Bibliography
Index Copernicus (2008)	Index Copernicus International Journal Master List
Lituanistika (2011) PNB (2011) MIAR (2011) Linguistic Bibliography Online (2012) Ulrichs (2013)	The Database of the Humanities and Social Sciences in Lithuania Polska Bibliografia Naukowa Information Matrix for the Analysis of Journals BrillOnline Bibliographies, Netherlands Ulrich's Periodicals

PATIKRA / WERYFIKACJA / VERIFICATION

REDAKCIJOS ADRESAS / ADRES REDAKCJI / EDITORIAL OFFICE

Vilniaus universitetas	Vilnius University	Uniwersytet Jana Kochanowskiego
Kauno humanitarinis fakultetas	Kaunas Faculty of Humanities	Wydział Humanistyczny
Muitinės g. 8	Muitines 8	ul. Świętokrzyska 21D
LT-44280 Kaunas	LT-44280 Kaunas	25-406 Kielce
Lietuva	Lithuania	Polska

Straipsnius ir kitą mokslinę medžiagą prašome siųsti į žurnalo redakciją Kaune, taip pat el. paštu.

Articles and other scientific material send to the Editorial Office in Kaunas, as well as by e-mail. Artykuły i inne materiały przeznaczone do publikacji prosimy nadsyłać na adres redakcji w Kownie, także pocztą elektroniczną.

El. paštas / E-mail respectus.philologicus@khf.vu.lt **Tel.** +370 37 750 536
Interneto svetainė / Strona internetowa / Homepage <http://www.rephi.khf.vu.lt>

REDAKTORIAI / REDAKCJA / EDITORS

Gabija Bankauskaitė-Sereikienė (lietuvių kalba / język litewski / Lithuanian language)
Beata Piasecka (lenkų kalba / język polski / Polish language)
Brygita Brasiienė (anglų kalba / język angielski / English language)
Alla Diomidova (rusų kalba / język rosyjski / Russian language)

Print ISSN 1392-8295, Online ISSN 2335-2388

© Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas, 2016

© Uniwersytet Jana Kochanowskiego – Wydział Humanistyczny w Kielcach, 2016

RESPECTUS PHILOLOGICUS Nr. 29 (34)

REDAKCINĖ KOLEGIJA – KOLEGIUM REDAKCYJNE EDITORIAL BOARD

Vyriausioji redaktorė – redaktor naczelny – editor-in-chief

**Gabija BANKAUSKAITĖ-
SEREIKIENĖ**
gabija.sereikiene@khf.vu.lt

Vilniaus universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania

Vyriausiosios redaktorės pavaduotojas – zastępca redaktora naczelnego – deputy editor-in-chief

Marek RUSZKOWSKI
gustaw1960@op.pl

Jano Kochanovskio universiteto Kielcuose profesorius, habil. dr., Lenkija
Profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab., Polska
Professor, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland

Vyriausiosios redaktorės pavaduotoja – zastępca redaktora naczelnego – deputy editor-in-chief

Loreta ULVYDIENĖ
loreta.ulvydiene@khf.vu.lt

Vilniaus universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania

Daiva ALIŪKAITĖ
daiva.aliukaite@khf.vu.lt

Vilniaus universiteto docentė, dr., Lietuva
Docent Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Associate Professor, Vilnius University, Lithuania

Danutė BALŠAITYTĖ
dbalsaityte@gmail.com

Vilniaus universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania

Wiesław CABAN
caban@ujk.kielce.pl

Jano Kochanovskio universiteto Kielcuose profesorius, habil. dr., Lenkija
Profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab., Polska
Professor, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland

Renato CORSETTI
renato.corsetti@gmail.com

Romos universiteto „La Sapienza“ profesorius, habil. dr., Italija
Profesor Uniwersytetu Rzymkiego „La Sapienza“, dr hab., Włochy
Professor, Sapienza University of Rome, Italy

Anatolij CHUDINOV
ap_chudinov@mail.ru

Uralo valstybinio pedagoginio universiteto profesorius, dr., Rusija
Profesor Uralskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego, dr, Rosja
Professor, Ural State Pedagogical University, Russia

Janusz DETKA
januszdetka1@wp.pl

Jano Kochanovskio universiteto Kielcuose profesorius, habil. dr., Lenkija
Profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab., Polska
Professor, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland

Margarita GAVRILINA
gavril@inbox.lv

Latvijos universiteto profesorė, dr., Latvija
Profesor Uniwersytetu Łotewskiego w Rydze, dr, Łotwa
Professor, University of Latvia, Latvia

Jonė GRIGALIŪNIENĖ
jone.grigaliuniene@gmail.com

Vilniaus universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania

Laima KALĖDIENĖ
kaledienei@gmail.com

Mykolo Romerio universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Michała Rómera, dr, Litwa
Professor, Mykolas Romeris University, Lithuania

Asta KAZLAUSKIENĖ
a.kazlauskiene@hmf.vdu.lt

Vytauto Didžiojo universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Witolda Wielkiego, dr, Litwa
Professor (04H), Vytautas Magnus University, Lithuania

Aleksandras KRASNOVAS
aleksandras.krasnovas@khf.vu.lt

Vilniaus universiteto profesorius, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania

- Jadvyga KRŪMINIENĖ**
jadvyga.kruminiene@khf.vu.lt
Vilniaus universiteto profesorė, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania
- Kazimierz LUCIŃSKI**
ifs@ujk.edu.pl
Jano Kochanovskio universiteto Kielcuose profesorius, habil. dr., Lenkija
Profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab., Polska
Professor, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland
- Lidia MICHALSKA-BRACHA**
lidia.bracha@ujk.edu.pl
Jano Kochanovskio universiteto Kielcuose profesorė, habil. dr., Lenkija
Profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab., Polska
Professor, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland
- Gerald E. MIKKELSON**
gemikk@ku.edu
Kanzaso universiteto profesorius, dr., JAV
Profesor Uniwersytetu w Kansas, dr, USA
Professor, The University of Kansas, USA
- Olegas POLIAKOVAS**
oleg.poljakov@ffv.vu.lt
Vilniaus universiteto profesorius, dr., Lietuva
Profesor Uniwersytetu Wileńskiego, dr, Litwa
Professor, Vilnius University, Lithuania
- Adriana SERBAN**
adriana.serban@univ-montp3.fr
Polio Valéry universiteto Montpellier III docentė, dr., Prancūzija
Docent Uniwersytetu Paul Valéry, Montpellier III, dr, Francja
Senior lecturer, Paul Valéry University, Montpellier III, France
- Yuri STULOV**
yustulov@mail.ru
Minsko valstybinio lingvistikos universiteto profesorius, dr., Baltarusija
Profesor Państwowego Uniwersytetu Lingwistycznego w Mińsku, dr, Białoruś
Professor, Minsk State Linguistic University, Belarus
- Leona TOKER**
toker@mscc.huji.ac.il
Jeruzalės Hebrajų universiteto profesorė, habil. dr., Izraelis
Profesor Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, dr hab., Izrael
Professor, The Hebrew University of Jerusalem, Izrael

TURINYS / SPIS TREŚCI

I. DISKURSO IR NARATYVO TYRIMAI / BADANIA NAD DYSKURSEM I NARRACJĄ

Marek Ruszkowski (Lenkija / Polska). Fundamentalizm językowy.....	9
Ina Pukelytė (Lietuva / Litwa). Tarp dramos ir postdramos.....	18
Eglė Gabrėnaitė (Lietuva / Litwa). Politinio komentaro retorika: žanro transformacijos	25
Sylwia Konarska-Zimnicka (Lenkija / Polska). Socjologia a warsztat naukowy historyka. Przykład etnometodologii.....	33
Iwona Filipczak (Lenkija / Polska). Marginalization of South Asians Based on Race and Skin Color in Bharati Mukherjee's <i>Jasmine</i> and Chitra B. Divakaruni's <i>The Mistress of Spices</i>	46
Skirmantė Biržietienė (Lietuva / Litwa). Antikinė „lengvoji poezija“: epigramos ypatumai.....	57
Ewa Anna Piasta (Lenkija / Polska). Motywy religijne w powieści <i>Gody magdeburskie</i> Gertrudy von Le Fort.....	65

II. KALBA. VISUOMENĖ. KULTŪRA / JĘZYK. SPOŁECZEŃSTWO. KULTURA

Oleksandr Kapranov (Norvegija / Norwegia). Conceptual Metaphors in British Foreign Secretary's Twitter Discourse Involving Ukraine.....	75
Татьяна Бобкова (Ukraina / Ukraina). Классификация коллокаций: основные подходы и критерии	87
Martyna Król (Lenkija / Polska). Homonimia wśród nominatów dotyczących czasu i przestrzeni: polsko-rosyjskie studium kontrastywne.....	99
Ольга Солодушко (Lenkija / Polska). Семантическая характеристика зоонимов, мотивированных пестрой окраской и узорами на шерсти животного (на примере кличек коров в польском и украинском языках)	107
Elżbieta Michow (Lenkija / Polska). Polskie i bułgarskie frazeologizmy somatyczne motywowane przez nazwy części ciała służących do mówienia.....	121
Olga V. Domnich (Ukraina / Ukraina). Etymologic Features and Peculiarities of the Process of Indigenous Vocabulary Borrowing in American English.....	130
Erika Merkytė-Švarcienė (Lietuva / Litwa). Tarmių mentalinio žemėlapiu (ne)tikslumo veiksniai: tarmės vartojimas vs. nevartojimas.....	139
Hona Mickienė, Rita Baranauskienė (Lietuva / Litwa). Veliunos apylinkių pravardžių semantikos ypatumai: pirminės pravardės.....	155
Lina Bikilienė (Lietuva / Litwa). Evaluative Language in Lithuanian Students' English Writing. A Study of <i>Important</i> and <i>Interesting</i>	177

**III MOKSLINIO GYVENIMO KRONIKA /
KRONIKA ŻYCIA NAUKOWEGO**

Konferencijų apžvalgos / Konferencje

Gabija Bankauskaitė-Sereikienė (Lietuva / Litwa). Žanras: kanonas ar transformacija?	188
Jurgita Astrauskienė, Danguolė Satkauskaitė (Lietuva / Litwa). Tarp eilučių: kalbos ir medijų sankirta.....	191

Knygų recenzijos / Recenzje książek

Алла Дюмидова (Lietuva / Litwa). Просто о сложном: новое пособие по фонетике русского языка.....	194
Aleksandras Krasnovas (Lietuva / Litwa). Apie lenkų tremtinius Sibire – išsamiai ir objektyviai.....	196

Anonsai / Zapowiedzi	199
-----------------------------------	-----

IV. REIKALAVIMAI STRAIPSNIAMS / ZASADY OPRACOWYWANIA PUBLIKACJI	200
--	-----

CONTENTS

I. RESEARCH OF DISCOURSE AND NARRATIVE

Marek Ruskowski (Poland). Linguistic Fundamentalism.....	9
Ina Pukelytė (Lithuania). Between Drama and Postdrama	18
Eglė Gabrėnaitė (Lithuania). The Rhetoric of Political Commentary: Genre Transformations	25
Sylvia Konarska-Zimnicka (Poland). Sociology and Methodology of Historical Research. Ethnomethodology.....	33
Iwona Filipczak (Poland). Marginalization of South Asians Based on Race and Skin Color in Bharati Mukherjee's <i>Jasmine</i> and Chitra B. Divakaruni's <i>The Mistress of Spices</i>	46
Skirmantė Biržietienė (Lithuania). Ancient "Simple Poetry": Peculiarities of the Epigram	57
Ewa Anna Piasta (Poland). Religious Motifs in the Novel <i>The Magdeburg Wedding</i> by Gertrud von le Fort	65

II. LANGUAGE. SOCIETY. CULTURE

Oleksandr Kapranov (Norway). Conceptual Metaphors in British Foreign Secretary's Twitter Discourse Involving Ukraine	75
Татьяна Бобкова (Ukraine). Classification of Collocation: The Main Approaches and Criteria	87
Martyna Król (Poland). Homonymy among the Nominates Concerning Time and Space: Polish-Russian Contrastive Study	99
Ольга Солодушко (Poland). Semantyc Analysis of Zoonyms Motivated by the Coloured Coat (Based on the Cow Names in Polish and Ukrainian).....	107
Elżbieta Michow (Poland). Polish and Bulgarian Somatic Phrases Justified with the Names of the Parts of the Body Designed for Speaking	121
Olga V. Domnich (Ukraine). Etymologic Features and Peculiarities of the Process of Indigenous Vocabulary Borrowing in American English.....	130
Erika Merkytė-Švarcienė (Lithuania). Un(accuracy) Factors of the Mental Map of Dialects: Using vs. Non-using a Dialect	139
Ilona Mickienė, Rita Baranauskienė (Lithuania). Peculiarities of Nickname Semantics in Veliuona Region: Primary Nicknames	155
Lina Bikelienė (Lithuania). Evaluative Language in Lithuanian Students' English Writing. <i>A Study of Important and Interesting</i>	177

III. SCIENTIFIC LIFE CHRONICLE**Conference review****Gabija Bankauskaitė-Sereikienė** (Lithuania). Genre: Canon or Transformation? ..... 188**Jurgita Astrauskienė, Danguolė Satkauskaitė** (Lithuania). Between the Lines:
The Intersection of Speech and Media ..... 191**Book reviews****Алла Дюмидова** (Lithuania). In Simple Words about Complicated: The New Guide
to the Russian Phonetics ..... 194**Aleksandras Krasnovas** (Lithuania). The Polish Exiles in Siberia: In Detail and
Objectively..... 196**Announcements** ..... 199**IV. REQUIREMENTS FOR PUBLICATION** 200

Eglė Gabrėnaitė

Vilniaus universitetas

Kauno humanitarinis fakultetas

Muitinės g. 8, LT-44280 Kaunas, Lietuva

Tel. +370 37 422 604

El. paštas: egle.gabrenaite@khf.vu.lt

Moksliniai interesai: paveikiųjų diskursų retorika, paveikioji komunikacija ir propaganda, lingvistinė ir stilistinė diskurso analizė

POLITINIO KOMENTARO RETORIKA: ŽANRO TRANSFORMACIJOS

Politiniu komentaru vadinamas vertinamasis publicistikos žanras, kurio pagrindinis požymis – subjektyvios nuomonės raiška siekiant paaiškinti politinį reiškinį ir jį įvertinti. Žvelgiant iš retorikos mokslo pozicijų, svarbiausias yra komentaro argumentacinis lygmuo – paveikus autoriaus teiginių pagrindimas, kurio formos gali būti įvairiausios: nuo argumentuoto samprotavimo ir svarstymo, priartinančio komentarą prie analitinių žanrų, iki manipuliatyvios eristinės argumentacijos vartojimo.

Straipsnyje analizuojami vis gausiau socialiniuose tinkluose skelbiami politikos apžvalgininkų komentarai, kurie savitai išsiskiria iš spausdintos ir elektroninės žiniasklaidos leidiniuose publikuojamų komentarų: struktūros požiūriu jie yra pernelyg fragmentuoti, kad galėtų būti tapatinami su tradiciniu komentaru; nuo naujojo internetinių komentarų žanro skiriasi tuo, kad labai dažnai patys yra daugiakryptės interaktyvios refleksijos produktas, kurio turinio ir raiškos formos yra nulemtos specifinių komunikavimo aplinkybių. Politinis komentaras tiriamas kaip politinės retorikos raiškos forma, siekiant identifikuoti ir išskleisti politinio komentaro pokyčius bei nusakyti juos inspiruojančius veiksnius.

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI: politinė retorika, politinis komentaras, argumentavimas.

Įvadinės pastabos

Politinė komunikacija, kurios dalis yra ir politinis komentaras, anaipol nėra naujas ar bent jau retas humanitarinių ir socialinių mokslų tyrėjų dėmesio objektas. Pastarąjį dešimtmetį pasirodė nemažai straipsnių, kuriuose aktualizuojama politinės komunikacijos ir apskritai kalbinės elgsenos viešojoje erdvėje problematika: tiriami kalbos vulgarėjimo, buitiskėjimo polinkiai, vis stiprėjančios kalbinio „chamizmo“ tendencijos. Jau seniai profesorė Regina Koženiauskienė pastebėjo, kad „šiuolaikinėje žiniasklaidoje nyksta viešumo ir privatumo, analitinio vertinamojo ir satyrinio žanro takoskyra“. Kaip pavyzdį mokslininkė pateikia politikos apžvalgininko, žurnalisto Rimvydo Valatkos politinius komentarus spaudoje ir aiškinasi, kodėl autoriaus kalba kartais priartėja „prie „zekams“ būdingos leksikos“ (Koženiauskienė 2009: 126). Vieni kalbininkai familiarų politikų, žiniasklaidos atstovų kalbėjimą viešojoje erdvėje sieja su nepateisinamu kalbos darkymu ir kompetencijos

stoka (plg. Miliūnaitė 2005: 47–48; Župerka 2005; Mikulėnienė 1999: 11–12); kiti tokius užribio leksikos kupinus pasakymus analizuoja kaip individualios stilistikos raišką (Koženiauskienė 2009: 126–137). Apie kalbos prastėjimo polinkius viešojoje erdvėje rašęs Giedrius Tamaševičius (2009: 128–138) yra atlikęs išsamų žiniasklaidos lyderių sociolingvistinės kompetencijos tyrimą (2012). Vis dėlto tenka pastebėti, kad šiame nuomonių ir vertinimų daugiabalsiškume lieka neišskios esminės modernaus politinio komentaro žanro charakteristikos, neakcentuojami žanro kaitos procesai.

Straipsnyje politinis komentaras analizuojamas kaip politinės retorikos raiškos forma. Tradiciškai politinis komentaras suprantamas kaip vertinamasis publicistikos žanras, kurio pagrindinis požymis – subjektyvios nuomonės raiška, siekiant *paiiškinti* politinį reiškinį ir jį *įvertinti*. Aiškinamasis komentaro dėmuo lemia analitinį jo pobūdį, vertinamasis supponuoja paveikumo siekį. Būtent pastarojo realizavimo instrumentai yra svarbus politinės retorikos tyrėjų domėjimosi objektas. Taigi žvelgiant iš retorikos pozicijų, svarbiausias yra komentaro argumentacinis lygmuo – paveikus autoriaus teiginių pagrindimas, kurio formos gali būti pačios įvairiausios: nuo argumentuoto samprotavimo ir svarstymo, priartinančio komentarą prie analitinių žanrų, iki manipulytyvios eristinės argumentacijos vartojimo.

Straipsnyje siekiama identifikuoti ir išskleisti politinio komentaro pokyčius ir nusakyti juos inspuruojančius veiksnius.

Modernios tradicinio komentaro formos

Kaip taikliai pastebi profesorė Rūta Petrauskaitė, dabartiniais laikais didžiausia komentarų sankaupa yra virtualioje erdvėje: čia esama kelių rūšių komentarų – „tradicinių autorinių, priklausančių žinomiems politikos apžvalgininkams ir visuomenės gyvenimo analitikams, kurie mažai kuo tesiskiria nuo tradicinės spaudos komentarų; paprastų skaitytojų komentarų pasirinkta tema ar problema, labai panašių į skaitytojų laiškus, ir konkrečių tekstų komentarų, t. y. trumpų ar ilgesnių interaktyvių replikų apie komentuojamojo teksto turinį, autorių ar jame minimus dalykus“ (Marcinkevičienė 2008: 133). Pastarąją komentarų rūšį autorė priskiria naujam interneto žanrui, kuris gali gyvuoti tik internetinėje terpėje. Profesorės teigimu, tokie „komentarai yra visiškai naujas žanras, iš kitų internetinių žanrų išsiskiriantis priklausomybe nuo keleriopo, t. y. kalbinio komentuojamojo straipsnio bei kitų to paties straipsnio komentarų ir nekalbinio situacijos konteksto, įvairialype atskirų komentarų paskirtimi (vertinti, reikšti emocijas, pasmerkti ar išaukštinti, įtikinti, apibendrinti, reklamuoti ir pan.) ir daugialypiu turiniu, daugiau ar mažiau susijusiu su straipsnio tema, daugiabalsiškumu ir šnekamosios kalbos intonacijomis“ (Marcinkevičienė 2006: 59).

Straipsnyje dėmesys telkiamas į dar kitokio pobūdžio komentarų rūšį – socialiniuose tinkluose politikos apžvalgininkų, žiniasklaidos atstovų skelbiamus komentarus, kurie savitai išsiskiria iš anksčiau minėtų. Į virtualiuosius socialinius tinklus „persikrausčiusių“ politikos apžvalgininkų ir visuomenininkų rašomi komentarai tik iš dalies telpa į įprastinius žanro rėmus: struktūros požiūriu jie yra pernelyg fragmentuoti, kad galėtų būti tapatinami su tradiciniu komentaru spausdintinėje ar elektroninėje žiniasklaidoje; nuo naujojo internetinių komentarų žanro jie skiriasi tuo, kad labai dažnai patys yra komentuojami komentarų komentarai, kitaip tariant, tai daugiakryptės interaktyvios refleksijos produktas, kurio turinio ir raiškos formos yra nulemtos specifinių komunikavimo aplinkybių.

Neabejotina, kad bene svarbiausias ir pagrindinis veiksnys, inspiravęs žanro pokyčius ir lemiantis tam tikras politinio komentaro retorikos korekcijas, yra vis stiprėjančio modernių technologijų vyravimo inicijuotas informacijos proveržis medijose. Atsivėrusios iš esmės neribotos raiškos erdvės skatina viešosios komunikacijos plėtrą ir inspiruoja iki tol sąlyginai stabilią politinės retorikos struktūrų kaitą.

Straipsnyje šios kaitos požymiai fiksuojami ir iliustruojami pasitelkus reiškiniai charakteringus pavyzdžius. Pasirinkti dviejų autorių – Vladimiro Laučiaus ir Audriaus Bačiulio – politinio pobūdžio klausimus aptariantys komentarai, publikuojami socialiniame *Facebook* tinkle. Abu autoriai yra ilgamečiai politikos apžvalgininkai, kompetentingi savo srities profesionalai. V. Laučius yra politinės komunikacijos dėstytojas Vilniaus universitete, naujienų portalo *Delfi* apžvalgininkas, taip pat šiuo metu eina nacionalinio radijo ir televizijos portalo *LRT.lt* vyriausiojo redaktoriaus pareigas. A. Bačiulis yra ilgametis žurnalo „Veidas“ Lietuvos ir užsienio politinių įvykių apžvalgininkas, buvęs prezidento Valdo Adamkaus rinkimų kampanijos dalyvis, tuomečio TS–LKK partijos pirmininko Andriaus Kubiliaus atstovas spaudai, taip pat dažnai kviečiamas į įvairias radijo ir televizijos laidas kaip vidaus ir užsienio politikos ekspertas. Taigi pasirinkti autoriai, kurie neabejotinai yra įvaldę analitinio komentaro žanrą, oficialiuose žiniasklaidos kanaluose geba reikšti mintis reprezentatyvia normine kalba.

Lingvistiniai politinės retorikos paribiai

Politinės retorikos analizė yra tiesiogiai susijusi su lingvistiniais kalbos tyrimais (plg. Bloch 1975), ypatingą dėmesį telkiant į kalbinių strategijų vaidmenį, kuriant diskurso paveikumą, organizuojant argumentacinę diskurso struktūrą.

Tenka pastebėti, kad viešojoje erdvėje vykstančiose diskusijose, kuriose nūdien dominuoja šurkščios, familiarios kalbinės raiškos priemonės, vyrauja nuomonė, esą taisyklingumo, etikos ir etiketo reikalavimus atitinkanti kalba negali būti stilinga ir įtaigi, negana to, norminė leksika ir diskurso paveikumas, kalbinė empatija priešinami kaip nederantys tarpusavyje. Iš tiesų, kalbos taisyklingumas yra būtinas, tačiau ne absoliutus pavyzdinės kalbos reikalavimas – tam tikruose diskursuose jį nustelbia retorinis tinkamumas, t. y. konkrečioje situacijoje ir konkrečiu laiku stilistiškai paveikiausio varianto pasirinkimas. Taigi pavyzdinė kalba negali būti kategoriškai tapatinama su tinkama kalba: motyvuotas nukrypimas nuo normos retorių ir stilistų vertinamas pozityviai¹, tačiau taip pat dera pastebėti, kad familiarumas, žargonas, vulgari leksika anaiptol nėra privalomieji tinkamos, t. y. paveikios, retorikos dėmenys. Pastaroji nuostata socialinių tinklų komentarų autoriams tarsi negalioja, čia vyrauja familiari retorika: *Tuo metu, kai laisvajam pasauliui reiktų kažkaip reaguoti į didėjančius saugumo iššūkius ir adekvačiai didinti išlaidas gynybai, Paryžiuje susirinkę politiniai teletabiai kryžstauja ir ploja delnais, sugalvoję, kad Vakarų šalių vyriausybės kurs žaliąsias utopijas ir dar skirs kasmet po 100 mlrd. dolerių trečiojo pasaulio šalims, idant jos taip smarkiai nebegadintų oro... (V. L. 2015 12 13); Padėties VST tyrimas plaukia kažin kur ne ten, kur reiktų. Užtuot aiškinesi, kiek ten yra kolora-*

¹ Profesorė R. Koženiauskiene įžvalgiai pastebi, kad „elitinė kalba iš esmės nėra mistiška ar nepasiekiamą – tai taisyklinga kalba, papildyta <...> išsiugdyto stiliaus“ (Koženiauskiene 2001: 75).

dinių kremlinių (vadas Pocius šiandien sakė, kad „mažiau nei 10“, bet tai ko vakar rėkė, kad dangus griūva?), dabar visi užsišoko ant Madalovo, kuris tarnybai nebevadovauja (A. B. 2015 12 02).²

Kaip jau minėta, nenorminė politikos komentarų leksika dažniau sulaukia smerkiamų kalbininkų (ir ne tik) vertinimų, intensyvus jos vartojimas pateikiamas kaip vienas iš ryškiausių žanro kaitos požymių. Tokia nuostata ginčytina: vulgarybių, žargonybių, menkinamosios konatacijos žodynas komentaruose – jokia naujiena. Politinė retorika iš prigimties yra spekuliatyvi ir manipuliatyvi, nenorminė leksika čia vartojama kaip kūrybingumo, drąsos laužyti stereotipus, individualaus stiliaus ženklas.

Politinių realiųjų komentatoriai socialiniuose tinkluose iš tiesų itin gausiai vartoja sodrią ir ironišką nenorminę leksiką, vulgarybes: *Žvelk, Lietuva, į savo Seimo snukį. Snukį Braudausko ir Grauzinienės, snukį Skardžiaus ir Vonžutaitės, snukį Vėsaitės ir Butkevičiaus, snukį Narkevičiaus ir Pavilionienės, snukį Basčio ir Syso, snukius daugelio kitų „paprastų Lietuvos žmonių“ išrinktų juodosios buhalterijos lėšomis papenėtųjų, nuteistųjų aferistų, paksistų ir Gazpromo bei Rusatomo draugų, šiaip bukalgių, pagiežingų provincijos nevēkšlų, pavydo susuktų menkystų ir tiesiog kvailių. Tokių Seime mažiausiai 61* (A. B. 2015 11 27); *Vokietija priviliojo į Europą šimtus tūkstančių nelegalių migrantų, dar milijonus įkvėpė plūsti iš Afrikos ir Azijos, o sukėlusį krizę, supriešinusi europiečius, – nėrė į krūmus. Miunchenas nusiskandino migrantuose. Kas tai – realpolitik? Chuliganizmas? Miuncheno Bajeris (ne Bayernas)?* (V. L. 2015 09 13); *O Rusijos ambasadorius JTO Čiurkinas – pasižymėjęs veikėjas, turintis įgimtą talentą malti š... ir meluoti tyromis kiaulės akimis. Jį dar 1986 sovietai naudojo, kad kabinti makaronus ant ausų JAV kongresmenams apie Černobylį...* (A. B. 2015 08 03). Tiesa, dera pastebėti, kad cituojamų komentarų kalbos ypatybės lemia ir jų publikavimo vieta – beasmenės erdvės statusą deklaruojančios socialinės medijos, tariamai išlaisvinančios jų vartotojus nuo „kalbininkų diktato“.

Sociolingvistai kalbos familiarėjimą viešojoje erdvėje aiškina pasitelkę akomodacijos teoriją, t. y. nenorminių faktų vartojimas yra nulemtas autoriaus noro prisitaikyti prie adresato ir kalbinės aplinkos (Holmes 2008: 240–242). G. Tamaševičius pastebi, esą „šių dienų viešojoje erdvėje kalba paprastėja, įgauna daugiau šnekamojo buitinio stiliaus bruožų ne tiek dėl kalbėtojų kalbos normų neišmanymo ar žemos kultūros, kiek siekiant įtaigos ir paveikumo“ (Tamaševičius 2009: 146). Iš tiesų, kalbant apie politinį komentarą, provokatyvios nenorminės leksikos nederėtų tiesiogiai sieti su kalbos prastėjimu, buitiskėjimu. Viena vertus, pati politinio komentaro kaip vertinamojo žanro prigimtis skatina autorius pasirinkti destruktivias kalbos priemones. Kita vertus, vyraujančiame šiurkštaus hipertekstualumo kontekste komentarų autoriai kaip įmanydami siekia, kad jų skaitytojų neištiktų „komunikacinė amnezija“, būseną, kurią vaizdžiai nusako profesorius Žygintas Pečiulis: „<...> informacijos gausa mus pavertė paviršutiniškais *medijų turistais*, neturinčiais nė sekundės stabtelėti, įsižiūrėti, įsiklausyti“ (Pečiulis 2014). Sarkastiška, užribio leksika atmiežta retorika atlieka adresato dėmesį sulaikančios užkardos funkciją: *Stabiliai augantis Donaldo Trumpo populiarumas – tai paprastų amerikiečių atsakas į sveikam protui ir elementariam savisaugos instinktui prieštaraujančius leftistinius Barako*

² Čia ir kitur komentarų kalba ir skyryba netaisyta (E. G.).

Obamos myžčiojimus (A. B. 2015 12 15); *Nemirštanti nostalgija sovietmečiui ir šiandien visu šlykštumu išvirtusi gyvulinė neapykanta Landsbergiui gali socdemams iškrėsti piktą pokštą per Seimo rinkimus – vis mažiau Lietuvos rinkėjų mano, esą „prie rusų gyventi buvo geriau“* (A. B. 2015 11 24).

Politinės retorikos argumentacijos erozija

Socialinių ir politinių diskursų kaita bei naujos raiškos erdvės aktualizuoja mobilizacinį politinių komentarų dėmenį – tai (dažniausiai) negatyvių emocijų užkratas, kviečiąs bendrai diskutuoti, t. y. kuriantis interaktyvų grįžtamojo ryšio efektą. Šiuo požiūriu politinius komentarus socialiniuose tinkluose galime palyginti su *memais*, t. y. informaciniais vienetais, kurie „orientuoti į išgyvenimą ir dauginimąsi žmogiškojoje sąmonėje <...> nepaliaujamai inicijuoja ir motyvuoja tokius išgyvenamumo, komforto ir pasitikėjimo savimi ir visa aplinka siekius, įsitikinimus, iliuzijas, vaizdinius, mitus, idėjas“ (Šerpetis 2015: 39). Politinę realiją reflektuojantis komentaras vis dažniau tampa interaktyviu emocijų generatoriumi, eliminuojančiu analitinį vertinimo dėmenį.

Virtuali socialinė-informacinė realybė ne tik agresyviai transformuoja tradicines žanro raiškos formas, bet ir suponuoja naują politinio komentaro autoriaus tipą, kurio vyraujantis bruožas – *asmenybiškumas* beasmenėje erdvėje. Socialinėse medijose neišvengiamai bent dalinė autoriaus privatumo netektis gimdo agresyvesnes raiškos formas: užuot svarstęs ir argumentuotai grindęs teikiamus samprotavimus, kvietęs vertinti, komentaro autorius infekuoja adresatą dvasinio diskomforto jausena: *Grupelė jaunų socialdemokratų Facebooke pasirinko labai įdomų politinės komunikacijos prioritetų derinį: dažosi savo profilius homoseksualų vaivorykšte ir sako, kad vaikų darželiuose turi atsirasti arabiškos grupės. Kaip tik tai, ko labiausiai reikia Lietuvai, tiesa? Jau nekalbant apie vaivorykštinį islamą. Šimtai tūkstančių Lietuvos piliečių nekantriai laukia, kada galės už šią viziją nubalsuoti* (V. L. 2015 09 04); *Leftistiniai besmegeniai antrą dieną džiugiai platina žinių, jog vieno iš skerdynes Paryžiuje surengusių musulmonų teroristų Sirijos pasas veikiausiai suklastotas. Vadinas, džiūgauja liberalūs rašeivos, negalima sieti teroro aktų su „vargšais pabėgėliais“. Tipiška leftistinė silpnaprotystė ir negebėjimas įžvelgti ryšio tarp priežasties ir pasekmės* (A. B. 2015 11 17).

Taigi politinis komentaras tampa ne tik dinamišku lokalių ir globalių visuomenę kamuojančių įtampų ir rizikų refleksija, bet ir asmeninių sąskaitų suvedinėjimo su oponentais ar kitaminčiais lauku: *Lunatiški Piketty samprotavimai („Independent“): „Naujasis argumentas, kurį Th. Piketty neseniai išdėstė Prancūzijos laikraščiu „Le Monde“, skamba taip: nelygybė yra vienas esminių Artimųjų Rytų terorizmo variklių, o dėl šios nelygybės didele dalimi yra kaltos ir Vakarų šalys, rašo independent.co.uk. – nuostabi leftistinė logika. Pagal ją, jei matote, kad kaimynas gyvena kur kas geriau už jus, tai lieka tik stebėtis, kodėl iki šiol nenušovėte tuzino nekaltų žmonių ir nenupjovėte kam nors galvos prieš kameras. O kaltas – Kubilius* (V. L. 2015 12 05); *Skaitau didžios liberalų politikės Teišerskytės mintis ir širdis dainuoja įsivaizduojant reakciją visų tų politikorektiškai humanratiškų liberbliukų ir, ypač, liberpuppyčių, kurios man vis paskaito moralą dėl žodžio „negras“ vartojimo, pasak jų, „diskvalifikuojančio pašnekovą“. Ir dar prisimenu kito aukštą postą*

užimančio liberalo susirašinėjimą su profesionaliu gėjų interesų atstovu. Kai sakoma, kam aiškinti apie rasizmą ir homofobiją, bet liberalams tai patylėti... (A. B. 2015 11 10).

Negailestingai kaitus medijų diskursas griaua buvusį ir taip trapų politinio komentaro autonomiškumą ir lemia fragmentuotą jo struktūrą. Dėl šių priežasčių išauga politinio ir socialinio konteksto svarba, be kurio komentaras kaip savarankiškas tekstas būtų nepakankamas, o adresatai taptų neįgalūs jį „vartoti“. Taigi toks komentaras, atrodytų, reikalauja iš jo adresatų išskirtinių kompetencijų. Vis dėlto akivaizdu, kad socialinėse medijose komentarai konstruojami pasitelkus geriausiai atpažįstamus ir atkuriamus viešojo diskurso momentus, integruojant į juos asmeninį vertinimą, todėl prasmės atžvilgiu yra lengvai perprantami, jų suvoktis reikalauja minimalių adresato intelektualinių pastangų.

Telieka konstatuoti, kad žanro šerdimi vadinamą analitinį komentaro dėmenį socialinių medijų erdvėje dažniau nustelbia nemotyvuotas retorinis triukšmas, trinąs ribas tarp vertinamojo samprotavimo ir užgaulios satyros, o faktų analizę keičia eristinė argumentacija, nevaržoma jokių etikos normų: *Europos Komisijos gensekas Jeanas Claude'as Brežnevas pažadėjo Vladimirui Putinui „būti naudingu partneriu“*. Gerai, kad dar tiesiai šviesiai nepažadėjo būti naudingu idiotu (V. L. 2015 12 09); *Milijonai pinigų nepajėgūs paversti vyžočių miestiečiu. Atvirkščiai – ku daugiau milijonų, tuo labiau lenda iš kišenių žagrės rankenos, o batų palikti pėdsakai dvelkia karvės mėšlu. Miestiečiu tampama tik trečiai kartai gyvenant mieste, o Matijošaitis net meru tapęs savo kaime tebegyvena. Tad nėra ko stebėtis. Kita vertus, kauniečiai skūstis negali – jie buvo perspėti, kokį samadūrą į merus renka* (A. B. 2015 06 09); *Nupušę pacifistiniai airių rokeriai ir toli gražu ne protiniu darbu gyvenimui užsidirbę britų futbolo teletabiai prieš tris mėnesius pažadėjo priimti į savo namus pabėgėlius. Bobas Geldofas – net tris šeimas, ir dar iškoneveikė „nejautrią“ Camerono vyriausybę. Dabar šitie klounai – pažado, žinoma, netesėję – slapstosi nuo žurnalistų, mėginančių paklausti, kaip sekasi nesilaikyti žodžio* (V. L. 2015 12 07).

Politinę komentaro retoriką ištinka paralyžius: ji praranda savastį – argumentacinį dėmenį. Komentaro, kaip argumentacinio teksto tipo, retorika tampa *erozijos retorika* – tai moderniosios socialinės terpės konstruktas, išorinių į(si)pareigojimų nevaržoma refleksija, legituota intensyvių masių socializacijos procesų.

Paradoksalu, kad tradicines įžvalgas ir interpretacijas keičianti chaotiška užgaulumo retorika sulaukia ne smerkimo, o priešingai – skatinančio visuomenės pritarimo, kuri konfliktą priima kaip stimuliuojančią ir įtraukiančią socialinės būties terpę. Komentatoriai verbuoja bendraminčius, eliminuodami svaresnės prieštaros galimybę, o pavieniai kitaminčiai išnaudojami konflikto iniciatorių ir motyvatorių vaidmenims atlikti. Kitaip tariant, autoriai jaučiasi savipakankami taip stipriai, kad ignoruoja bet kokį kritinį atsaką, taigi ir ginčo, kuriame „gimsta tiesa“, galimybę. Tiesos ir objektyvumo kriterijai praranda bet kokią vertę, jie nėra siekiamybė, net ne regimybė.

Apibendrinimas

Politinis komentaras kyla iš refleksijos į nepriimtina ar abejotina politinę elgseną, įvykius: jis kuriamas kaip pašaipaus anekdotu, spekuliatyvaus gando, ironiško juokelio koliažas, kurio tikslas – užvaldyti adresato dėmesį ir pelnyti prielankumą jo autoriui. Taigi nors intensyvi ir šiurkšti komentarų retorika socialinėse medijose atkreipia dėmesį išskirtinai

groteskiškai laužydama nusistovėjusias tradicinių diskursų normas, abejotina, ar tai išskirtinė ir unikali šio tipo tekstų savybė. Politinio komentaro raiška nulemta retorinės persvajijos reikalavimo orientuotis į maksimalų teksto paveikumą, kaip tik ši priežastis lemia komentarų kalbos įvairovę, retorinę agresiją, kuri iš esmės visada balansuoja ant šokiravimo ribos.

Ryškesniausiai politinio komentaro žanro kaitos procesus iliustruoja politinės retorikos argumentacijos erozija. Analitinė argumentacija socialinių medijų komentare vis dažniau išstumiamą eristinių emocijų dirgiklių, *argumentum ad hominem* išpuolių. Politinių komentarų retorikos nebegalima pavadinti provokatyvia, ji agresyviai užgauli; ji nebėra skvarbi, tačiau pabrėžtinai demonstratyvi ir kviečianti į ciniško šmaikštumo varžybas. Komentaras tampa vadinamosios juoko, dar tiksliau – pašaipos kultūros dėmeniu, reprezentuojančiu šios kultūros privalumus ir ydas. Agresyvi socialinių medijų politinių komentarų retorika, legitimuojama deklaracijų, esą tiesmukas kritiškumas funkcionuoja kaip ksenofobijos užkarda, iš esmės iliustruoja egocentriškumo stimuliacijos fenomeną.

Taigi politinio komentaro formos ir turinys įgauna esmiškai naujus kokybinius ir kiekybinius bruožus. Politologas Lauras Bielinis pastebi, kad „politinė komunikacija tampa svarbiausia priemone informuoti ir organizuoti visuomenę, formuoti jos nuomonę“ (2002: 49–59). Iš tiesų matome dvikryptį politinės retorikos raidos procesą: viena vertus, vyksta aktyvus visuomenės įpilietinimas, t. y. įtraukimas į politinių procesų ir politinės elgsenos vertinimą, kita vertus – šis vertinimas pernelyg skurdus ir sekus, kad peržengtų populizmo ribą. Vis dėlto, šiame kontekste būtų pernelyg kategoriška kalbėti apie tradicinės politinės retorikos degradavimą, vertybinių prioritetų netektį. Labiau tikėtina, kad politinio ir socialinio diskursų transformacijos, kintančios komunikacinės sąlygos inspiruoja žanro išsigrūdinimo procesus, kurie ateityje nubrėš skirtį tarp populistinės reakcijos, diktuojamos narcisizmo retorikos, politinės manipuliacijos viešąja sąmone ir analitinės politinės retorikos.

Šaltiniai

A. B. – Audriaus Bačiulio paskyra. Socialinis tinklas *Facebook*. Prieiga: <https://www.facebook.com/protingas?fref=ts> [Žiūr. 2015 12 18].

V. L. – Vladimiro Laučiaus paskyra. Socialinis tinklas *Facebook*. Prieiga: <https://www.facebook.com/vladimiras.laucius?fref=ts> [Žiūr. 2015 12 18].

Literatūra

BIELINIS, L., 2002. Lingvistiniai politinės komunikacijos supratimo aspektai. *Respectus Philologus*, 2, 49–59.

BLOCH, M., 1975. *Political Language and Oratory in Traditional Society*. New York: Academic Press.

HOLMES, J., 2008. *An Introduction To Sociolinguistics*. Harlow: Pearson Education.

KOŽENIAUSKIENĖ, R., 2001. Žiniasklaidos retorika ir elitinė kalba. *Kalbos kultūra*, 74, 74–81.

KOŽENIAUSKIENĖ, R., 2009. Šnekamosios kalbos ir žargoninės leksikos paskirtis viešajame žurnalisto diskurse. *Kalbos kultūra*, 82, 26–137.

- MARCINKEVIČIENĖ, R., 2006. Internetinių straipsnių komentarai žanriniu aspektu. *Filologija*, 11, 57–60.
- MARCINKEVIČIENĖ, R., 2008. *Žanro ribos ir paribiai: spaudos patirtys*. Vilnius: Versus aureus.
- MIKULĖNIENĖ, D., 1999. Viešoji kalba: norma ir vartoseną. In: *Jono Jablonskio konferencija: normų kaita ir vartoseną: pranešimų tezės*, 11–12.
- MILIŪNAITĖ, R., 2005. Kalba kaip žmogaus įvaizdžio dalis. *Kalbos kultūra*, 78, 32–55.
- PEČIULIS, Ž., 2014. Televizijos žavesys ir skurdas. *Universiteto žurnalistas*. Prieiga: <http://www.universitetozurnalistas.kf.vu.lt/2014/12/televizijos-zavesys-ir-skurdas/> [Žiūr. 2015 12 18].
- ŠERPETIS, K., 2015. Politinės retorikos fenoptozė: memetikos dispozityvas mutopijos kontinuume. *Agora: politinių komunikacijų studijos*, 3, 37–55.
- TAMAŠEVIČIUS, G., 2009. Kalbos paprastėjimo polinkiai viešojoje erdvėje. *Kalbos kultūra*, 82, 138–148.
- TAMAŠEVIČIUS, G., 2012. *Žiniasklaidos lyderių sociolingvistinė kompetencija visuomenės transformacijų kontekste*. Daktaro disertacija. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas.
- ŽUPERKA, K., 2005. Elitinė kalba ir jos atstovai. *Parlamento studijos*, 4. Prieiga: http://www.parlamentostudijos.lt/Nr4/4_kalba_Zuperka.htm [Žiūr. 2015 12 18].

Eglė Gabrėnaitė

Vilnius University, Lithuania

Research interests: rhetoric of advertising, persuasive communication and propaganda, linguistic and stylistic analysis of discourse

THE RHETORIC OF POLITICAL COMMENTARY: GENRE TRANSFORMATIONS

Summary

Political commentary is called the genre of evaluative journalism with fundamental indication, the expression of subjective opinion, on purpose to explain political phenomena and to assess it. From the perspective of rhetoric science positions, the most important is the argumentative level of commentary, i.e., persuasive substantiation of author's propositions with its various forms: from argued reasoning and discussion what brings commentary closer to analytical genre to the usage of manipulative eristic argumentation.

This article analyses the comments of political reviewers which are different from published comments in printed and electronic media: structurally they are too fragmented to identify them as traditional comments; they are different from new genre of internet comments as usually they are the product of multidirectional interactive reflection with the content and expression forms that are predetermined by specific communication circumstances. Political commentary is explored as political rhetoric expression form on purpose to identify and reveal the changes of political commentary and to define the factors that inspire them.

KEY WORDS: political rhetoric, political commentary, argumentation.

Gauta 2015 12 18

Priimta publikuoti 2015 01 25